

Broj: 03-04-202-7/2026
Sarajevo, 08.10.2026. godine

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Predstavnički dom

gosp. Almedin Aliefendić, poslanik
gosp. Ivan Miličević, sekretar ✓

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 03-10-2026			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	- 02-	326	/26

Predmet: Odgovor na urgenciju

Poštovani,

U prilogu Vam dostavljam akt Federalnog ministarstva okoliša i turizma, broj: 07-19-307/26-1 od 05.10.2026. godine, koji sadrži odgovor na Urgenciju, koju je uputio Almedin Aliefendić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

SEKRETAR VLADE

dr. sci. Edita Kalajdžić

Prilog: kao u tekstu

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO
OKOLIŠA I TURIZMA

7557

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
FBiH MINISTRY OF
ENVIRONMENT AND TOURISM

Broj: 07-19-307/26-1
Sarajevo, 05.10.2026. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
n/r sekretar dr.sci. Edita Kalajdžić
Vlada Federacije BiH
Hamdije Čemerlića 2
71 000 Sarajevo

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
V L A D A
Sarajevo

PRIMLJENO: 06.10.2026			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
03-04-	202-	7/1-	26

PREDMET: Odgovor na Urgenciju, dostavlja se

Poštovani,

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je zaprimilo akt Parlamenta Federacije BiH broj: 05/1-02-326/26 od 03.09.2026. godine kojim je zatražena Urgencija vezano za Deklaraciju o zaštiti zdravlja stanovnika Federacije BiH i potrebi hitnog preispitivanja uvoza otpada, koju je postavio zastupnik Almedin Aliefendić, zastupnik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH. Pored navedenog postavljeni su zahtjevi ministarstvu:

1. Pristupiti po zahtjevu od 01.06.2026. godine i Deklaraciji Zastupničkog doma i uvesti moratorij na uvoz i suspaljivanje komunalnog otpada (RDF/SRF) u cementarama do uspostave djelotvorne kontrole;
2. U koordinaciji s UIO BiH, graničnim i okolišnim inspekcijama provjeri porijeklo i sadržaj svih pošiljki uvezenih u cementare Kakanj i Lukavac s posebnim osvrtom na moguću povezanost s firmama i licima obuhvaćenim USKOK-ovom istragom;
3. Uspostavi obavezno laboratorijsko ispitivanje reprezentativnih uzoraka svake pošiljke na teške metale, hlor, živu i druge opasne tvari, umjesto dosadašnje pretežno papirne kontrole;
4. Zatražiti službenu razmjenu podataka sa nadležnim tijelima Republike Hrvatske i po potrebi USKOK-om radi utvrđivanja je li dio spornog otpada mogao biti usmjeren prema BiH;
5. U primjerenom roku dostaviti pisani odgovor o poduzetim mjerama.

Na dostavljenu Urgenciju i postavljena pitanja dajemo slijedeće odgovore:

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je aktom broj: 07-19-307/26 od 28.05.2026. godine dostavilo Vladi Federacije BiH "Informaciju o uvozu neopasnog otpada RDF/SRF ključnog broja prema katalogu otpada: 19 12 10 – gorivo nastalo iz otpada iz EU i Bosnu i Hercegovinu/Federaciju BiH u kontekstu deklaracije o zaštiti zdravlja stanovnika Federacije BiH" sa prijedlogom Zaključka. **(Prilog Informacija i Zaključak)**

Vlada Federacije BiH je na 344. hitnoj sjednici koja je održana 17.07.2026. godine, razmatrala navedenu Informaciju i donijela Zaključak V. broj: 1074/2026 od 17.07.2026. godine kojim je primljena je k znanju Informacija Federalnog

ministarstva okoliša i turizma o uvozu neopasnog otpada RDF/SRF ključnog broja prema Katalogu otpada 19 12 10 – gorivo nastalo iz otpada iz EU u Bosnu i Hercegovinu/Federaciju BiH u kontekstu Deklaracije o zaštiti zdravlja stanovnika Federacije BiH i zadužila Federalno ministarstvo okoliša i turizma da minimalno jednom godišnje izvještava Vladu Federacije Bosne i Hercegovine o uvezenim količinama RDF/SRF-a ključnog broja 19 12 10.

Postupajući po navedenom Zaključku, relevantne službe Vlade Federacije su aktom broj: 03-02-574/2026 od 17.07.2026. godine predmetnu Informaciju dostavile Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine. Dakle, iz prethodno navedenog vidljivo je postupanje ovog Ministarstva i Vlade Federacije BiH po Deklaraciji o zaštiti zdravlja stanovnika Federacije BiH.

Pored navedenog, Federalno ministarstvo okoliša i turizma je aktom broj: 05-19-556/26 od 03.07.2026. godine na postavljena pitanja i inicijativu kako je to navedeno u nastavku dostavilo slijedeće dogovore:

PRIVREMENA OBUSTAVA uvoza i suspaljivanja komunalnog otpada (tarifni broj 38251000, RDF/SRF) u svim industrijskim postrojenjima na području Federacije BiH, do okončanja nezavisne, sveobuhvatne analize hemijskog sastava uvezenog materijala i procjene zdravstvenih i ekoloških rizika.

Odgovor: Proces suspaljivanja alternativnih goriva (RDF/SRF) u Tvornici cementa d.o.o. Kakanj vrši se na osnovu važeće okolinske dozvole broj: UPI 05/2-02-19-5-144/21 od 06.12.2021. godine, a u Lukavac Cementu d.o.o. Lukavac na osnovu okolinske dozvole broj: UI05/2-02-19-5-275/21 MK od 18.03.2022. godine kojima su propisani uvjeti rada postrojenja, uključujući obavezu provođenja monitoringa emisija i poštivanja propisanih graničnih vrijednosti emisija zagađujućih materija.

Uvjeti za rad postrojenja koja vrše spaljivanje i suspaljivanje otpada uređeni su Pravilnikom o uvjetima za rad postrojenja za spaljivanje otpada („Službene novine Federacije BiH“, br. 12/05 i 102/12), kojim su definisane granične vrijednosti emisija za cementare koje koriste otpad kao gorivo. Pored toga, korištenje alternativnih goriva u cementnoj industriji uređeno je i najboljim raspoloživim tehnikama (BAT), koje podrazumijevaju primjenu odgovarajućih tehnoloških mjera, kontrolu procesa i kontinuirani monitoring emisija.

Operater je dužan osigurati da korištenje alternativnih goriva ne dovodi do prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti emisija niti do ugrožavanja okoliša i zdravlja ljudi. Federalno ministarstvo okoliša i turizma prati izvršavanje obaveza propisanih okolišnom dozvolom putem izvještaja o monitoringu i drugih mehanizama nadzora predviđenih važećim propisima. Eventualno preispitivanje uvjeta za korištenje alternativnih goriva ili izmjene režima rada postrojenja provodi se u skladu sa rezultatima monitoringa i važećim zakonskim propisima.

Nadalje bitno je naglasiti da RDF/SRF koji se uvozi u Bosnu i Hercegovinu/Federaciju BiH se uvozi kao otpad i to neopasni otpad, koji je kao takav definisan u EU i Bosni i Hercegovini u skladu sa Pravilnikom o kategorijama otpada sa listama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 9/05) kao gorivo iz otpada ključnog broja **19 12 10**.

Procedura uvoza RDF/SRF-a iz Evropske unije je definisana Zakonom o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“, broj: 33/03, 72/09, 92/17 i 72/24), Odlukom o ratifikaciji Konvencije o kontroli prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovom odlaganju („Službeni glasnik BiH“, broj: 31/00)– Bazelska konvencija, Pravilnikom o prekograničnom prometu otpada („Službene novine Federacije BiH“, broj: 7/11, 39/15, 25/19 i 19/21) i Zakonom o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/98, 48/99 i 61/22) uz poštovanje Uredbe (EZ) br. 1013/2006 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 14.06.2006. o pošiljkama otpada (SL L 190, 2006). Saglasnosti za uvoz goriva iz otpada RDF/SRF-a koje su izdate od strane ovog Ministarstva su izdate u skladu sa prethodno pomenutim procedurama.

Svaka pošiljka goriva iz otpada (RDF/SRF) koja se uvozi u Bosnu i Hercegovinu/Federaciju BiH mora zadovoljavati normu: **Čvrsta prerađena goriva - Specifikacija i klase (BAS EN 21640 ili druge kompatibilne norme)**, a hemijska analiza se radi **za svaku Notifikaciju** (dozvolu za prekogranični promet otpada) posebno i ista mora biti urađena od strane ovlaštene laboratorije iz EU. Pored navedenog, u cementarama u Federaciji BiH postoje laboratorije koje vrše analize kvaliteta, klase RDF/SRF u skladu sa internim procedurama, te ukoliko postoji odstupanje od klase RDF/SRF pokreće se postupak povrata istog u državu iz kojeg je pošiljka otpremljena.

Hemijskim analizama koje se rade u skladu sa standardom BAS EN 21640 određuju su slijedeći parametri na osnovu kojih se i određuje kvalitet i klasa RDF/SRF: kalorijska vrijednost, sadržaj hlora, sadržaj žive. Pored navedenog radi se analiza minimalno i sljedećih parametara: Kadmij (Cd), Hrom (Cr), Kobalt (Co), Bakar (Cu), Olovo (Pb), Mangan (Mn), Nikal (Ni), Talij (Tl) i Kalaj (Sn). Dakle rade se analize teških metala, te hlora, sumpora, PCB, PAH jedinjenja i PCDD/F.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma nije utvrdilo okolnosti koje bi, na osnovu raspoloživih podataka, rezultata monitoringa i važećih dozvola, ukazivale na potrebu donošenja mjere privremene obustave spaljivanja alternativnih goriva u predmetnim postrojenjima.

NALOG tvornicama cementa Lukavac Cement d.o.o. Lukavac i HM Cement BiH d.d. Kakanj da obustave uvoz i spaljivanje navedenog otpada dok se ne urade nezavisne hemijske analize koje uključuju analizu teških metala (živa, kadmij, olovo, arsen), halogenih jedinjenja, PCB-A, PAH-ova, dioksina i furana.

Odgovor: Prema Zakonu o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21) i Uredbom kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolišnu dozvolu ("Službene novine Federacije BiH", broj 51/21 i 74/22) definisane su ključne zakonske obaveze za operatora postrojenja i to: posjedovanje okolinske dozvole, poštivanje graničnih vrijednosti emisija, pridržavanje propisanog načina rada postrojenja, monitoring i izvještavanje.

Način, postupak, učestalost i metodologija mjerenja emisija zagađujućih materija, izbor mjerne opreme, izvođenje mjerenja kao i obrada mjernih rezultata provodi se u skladu sa Pravilnikom o monitoringu zagađujućih materija u zrak ("Službene novine Federacije BiH", broj 09/14). U skladu s ovim Pravilnikom i standardom BAS EN 14181:2016-Emisija iz stacionarnih izvora, osiguranje kvaliteta rada automatskih mjernih sistema, vrši se redovno umjeravanje automatskog mjernog sistema u skladu

sa QAL-2 najmanje jednom u tri godine od strane akreditovane institucije, te se jednom godišnje provodi procedura AST.

Ograničenje emisija u zrak iz postrojenja definisano je Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u zrak ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/05) u slučaju korištenja uglja kao energenta za proizvodnju klinkera.

U slučaju suspaljivanja alternativnog goriva, obaveze operatora su regulirane Pravilnikom o uslovima za rad postrojenja za spaljivanje otpada ("Službene novine Federacije BiH" broj 12/05 i 102/12), prilog 11, tačka 11.1 Posebne odredbe za cementne peći u kojima se vrši suspaljivanje otpada i direktivom 2010/75/EU o industrijskim emisijama (IPCC - integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) i uključuju obavezu periodičnog monitoringa teških metala, te dioksina i furana na ispustu rotacione peći od strane ovlaštene institucije, akreditirane u skladu sa BAS EN ISO 17025:2018.

Ovim pravilnikom zahtijevana je i obaveza instaliranja automatskog mjernog sistema (AMS) na glavnom dimnjaku rotacione peći za kontinuirano praćenje emisija na ovom ispustu. Mjerenje emisija iz dimnjaka industrijskog postrojenja vrši ovlaštena institucija TQM d.o.o. Lukavac, akreditovana u skladu sa BAS EN ISO/IEC 17025:2018, a prema planu monitoringa navedenim u važećim okolinskim dozvolama kako slijedi:

- Parametri: prašina, NO_x, SO₂, CO, TOC, HCl i HF 1x godišnje;
- Parametri Hg, Cd i Tl, As, Co, Sb, V, Cu, Cr, Mn, Ni i Pb zajedno, zatim PCDD/PCDF (dioksini i furani) zajedno sa vlagom, apsolutnim pritiskom dimnih plinova, brzinom, temperaturom i volumnim sadržajem CO₂ i O₂ mjere 2x godišnje.

Jednom godišnje se također vrše i mjerenja kvaliteta zraka, buke, kao i pojedinačna mjerenja na svim otprašivačima.

Na osnovu člana 22. i 23. Pravilnika o monitoringu emisije zagađujućih materija u zrak ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/14) vrši se nadzor nad redovnim održavanjem, provjerom i kontrolom stabilnosti te ocjena usklađenosti automatskog mjernog sistema (AMS) od strane inspeksijskog tijela. Ocjenjivanje usklađenosti sistema vrši se u skladu sa standardom BAS EN ISO/IEC 17020 i BAS EN 14181.

Mjerenje emisija iz rotacione peći se vrši dvojako:

- Kontinuirani monitoring (7/24 i 365 dana u godini) vlastitom opremom AMS – Automatski Monitoring Sistem, koji podliježe redovnom održavanju i servisima od strane proizvođača iz Njemačke, kao i redovnoj kontroli, umjeravanju i inspekciji od strane laboratorije koja je ovlaštena od strane Federalnog ministarstva okoliša i turizma i akreditovana od strane nacionalnog akreditacionog tijela (BATA). Redovno se provodi kontrola AMS-a prema QAL2 i AST procedurama (BAS EN 14181), te Test funkcionalnosti i Inspekcija sistema (BAS EN ISO 17020);
- Redovni periodični monitoring svih parametara i emisija u zrak od strane ovlaštene i akreditovane laboratorije (jednom godišnje, osim za teške metale i PCDD/F koji se rade dva puta godišnje). Ovdje je bitno napomenuti da se

prema zakonskim zahtjevima i normama EU mjerenje teških metala, te dioksina i furana radi jednom u dvije godine.

Prema informacijama kojima raspolaže ovo Ministarstvo u Tvornici Cementa Kakanj d.o.o. Kakanj u posljednje tri godine provedena su 24 (dvadesetčetiri) inspekcijska nadzora. U Lukavac Cementu d.o.o. Lukavac u posljednje tri godine bilo je 20 inspekcijskih nadzora. Svi nalazi vezano za upotrebu RDF/SRF-a i emisije u zrak su bili uredni. Inspekcijski nadzori, u pravilu, provode se bez prethodne najave.

Odluke o uvođenju mjera ograničenja ili obustave rada postrojenja donose se na osnovu rezultata monitoringa, nalaza nadležnih organa i drugih relevantnih činjenica utvrđenih u postupcima propisanim važećim zakonskim normama.

Na osnovu raspoloživih podataka i rezultata monitoringa, Federalno ministarstvo okoliša i turizma nije utvrdilo okolnosti koje bi predstavljale osnov za izdavanje naloga o obustavi korištenja alternativnih goriva u navedenim postrojenjima.

POKRETANJE POSTUPKA revizije okolišnih dozvola izdatih nvedenim tvorcima cementa za korštenje alternativnih goriva, sa posebnim osvrtom na usklađenost s propisanim graničnim vrijednostima emisija koji se primjenjuju na postrojenja za spaljivanje otpada.

Odgovor: Pokretanje postupka revizije okolišnih dozvola definisano je članom 94. Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21) na način da nadležno ministarstvo ponovno razmatra, revidira uslove definisane u okolinskoj dozvoli i vrši izmjenu okolinske dozvole *ako zagađenje koje stvara pogon i postrojenje prelazi granične vrijednosti utvrđene u okolinskoj dozvoli, ako je došlo do znatnih promjena u najboljim raspoloživim tehnikama koje omogućavaju znatno smanjenje emisija, ili ako sigurnost odvijanja rada i djelatnosti zahtijeva upotrebu drugih tehnologija.*

Obzirom na period važenja okolinskih dozvola od pet (5) godina, Federalno ministarstvo okoliša i turizma će u okviru postupka njihove redovne obnove, koji se u narednom periodu očekuje, izvršiti preispitivanje njihovog sadržaja, uz uvažavanje rezultata monitoringa, nadzora nad radom postrojenja i važeće pravne regulative.

U tom okviru posebno će se razmotriti usklađenost propisanih uvjeta rada sa važećim graničnim vrijednostima emisija za postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada, kao i primjena najboljih raspoloživih tehnika (BAT).

U vezi sa prijedlogom za proširenje obima monitoringa, uključujući dioksine, furane i benzen, ističemo da se parametri, obim i učestalost monitoringa utvrđuju okolinskom dozvolom u skladu sa važećim propisima i najboljim raspoloživim tehnikama za predmetnu djelatnost.

NALOG za uvođenje kontinuiranog proširenog, javno dostupnog monitoringa emisija (PM10, PM2.5, NO_x, SO₂, HCl, HF, CO, dioksini I furani, PCB/PCT I teški metali) u postrojenjima tvornica cementa u Kakanju i Lukavcu.

Odgovor: U vezi sa uvođenjem proširenog i javno dostupnog kontinuiranog monitoringa dodatnih parametara, uključujući PM10, PM2.5, NO_x, SO₂, HCl, HF, CO,

dioksine i furane, PCB/PCT i teške metale, Federalno ministarstvo okoliša i turizma će u okviru postupaka obnavljanja okolinskih dozvola razmotriti potrebu daljeg unapređenja sistema monitoringa, u skladu sa važećom pravnom regulativom, tehničkim mogućnostima i primjenjivim BAT zaključcima.

PROVOĐENJE STUDIJE zdravstvenih rizika za lokalno stanovništvo u Kaknju i Lukavcu, s fokusom na dugoročne efekte izloženosti emisijama nastalim suspaljivanjem komunalnog otpada u cementarama.

Odgovor: U vezi sa prijedlogom za provođenje studije zdravstvenih rizika za lokalno stanovništvo na području Kaknja i Lukavca, s fokusom na dugoročne efekte izloženosti emisijama iz postrojenja koja koriste alternativna goriva, potrebno je napomenuti da pitanja procjene uticaja na zdravlje stanovništva spadaju u nadležnost institucija zdravstvenog sektora, u saradnji sa nadležnim organima za zaštitu okoliša, te se mogu realizovati.

Nadalje, **vezano za uvoz neopasnog otpada sa prostora lokacija Gospić Republika Hrvatska**, Federalno ministarstvo okoliša i turizma uvidom u službene evidencije, te saglasnosti koje su izdate od strane ovog Ministarstva može konstataovati da nije bilo odobrenja za uvoz neopasnog otpada iz Gospića.

Pored navedenog, dakle pored uvida u službene evidencije i izdate dozvole, Federalno ministarstvo okoliša i turizma poduzelo je aktivnosti na provjeri informacija i navoda koji su se pojavili u javnosti u vezi s mogućim prekograničnim prometom otpada sa područja Gospića, Republika Hrvatska, prema Bosni i Hercegovini.

Imajući u vidu informacije koje su se pojavile u javnosti, Federalno ministarstvo okoliša i turizma zatražilo je od Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine da, u okviru svojih zakonskih nadležnosti i raspoloživih kapaciteta, razmotri provođenje pojačanog nadzora nad pošiljkama RDF/SRF-a iz Republike Hrvatske prema Bosni i Hercegovini.

Od nadležnih inspekcijskih organa zatraženo je da, u okviru svojih nadležnosti, izvrše potrebne provjere dokumentacije i evidencija o prekograničnom prometu otpada, usklađenosti uvezenih količina i vrste otpada sa izdatim saglasnostima, kao i druge provjere koje ocijene potrebnim radi utvrđivanja činjeničnog stanja.

Posebna pažnja usmjerena je na provjeru eventualnog porijekla otpada s područja Gospića, uključujući prateću dokumentaciju, kada za to postoje zakonski osnovi i mogućnosti postupanja.

Istovremeno, Federalno ministarstvo okoliša i turizma uputilo je dopis nadležnom ministarstvu Republike Hrvatske, putem Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, sa zahtjevom za dostavljanje relevantnih informacija o predmetnom slučaju. Od nadležnih tijela Republike Hrvatske zatraženo je da provjere, između ostalog, da li su privredni subjekti navedeni kao izvoznici u predmetnim saglasnostima imali aktivnosti povezane s otpadom koji potiče s područja Gospića, da li su tokom 2025. i 2026. godine preuzimali, sakupljali, obrađivali ili skladištili takav otpad, te da li su eventualne pošiljke upućene prema Bosni i Hercegovini bile povezane s otpadom sa navedene lokacije.

Od hrvatske strane zatražene su i informacije o eventualno provedenim inspekcijskim nadzorima, kao i podaci o eventualnim pošiljkama otpada s područja Gospića prema Bosni i Hercegovini, ukoliko takve informacije postoje u službenim evidencijama.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma ističe da se poduzete aktivnosti provode isključivo u cilju provjere činjenica, razmjene službenih informacija i osiguranja zakonitog i transparentnog prekograničnog prometa otpada.

Pri tome se ne prejudicira postojanje bilo kakvih nepravilnosti, niti se informacije i navodi koji su se pojavili u javnosti smatraju utvrđenim činjenicama. Konačne informacije bit će dostupne nakon što nadležna tijela provedu tražene provjere i dostave odgovore.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma će, po zaprimanju relevantnih informacija od nadležnih institucija Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske, nastaviti postupanje u okviru svojih zakonskih nadležnosti i o utvrđenim činjenicama pravovremeno informirati javnost.

S poštovanjem,

Prilog: - Inforamcija FMOIT
- Zaključak Vlada FBiH

Dostaviti:

-naslovu
-arhiva

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

1292
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА 07
02

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

GOVERNMENT

Broj: 03-02-574/2026
Sarajevo, 20.07.2026. godine

1292

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA

Primljeno:	20-07-2026	
Gr. jed.	Broj	Priloga
	07-19-	304/26

FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA
gđa. Nasiha Pozder, ministar

Poštovana,

U prilogu Vam dostavljam Zaključak V. broj: 1074/2026 od 17.07.2026. godine, koji je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donijela na 344. hitnoj sjednici, održanoj 17.07.2026. godine.

Istovremeno Vas informiram da je Premijer Federacije Bosne i Hercegovine, aktom broj: 03-02-574/2026 od 17.07.2026. godine Informaciju o uvozu neopasnog otpada RDF/SRF ključnog broja prema katalogu otpada: 19 12 10 - gorivo nastalo iz otpada iz EU u Bosnu i Hercegovinu/Federaciju BiH u kontekstu deklaracije o zaštiti zdravlja stanovnika Federacije Bosne i Hercegovine dostavio Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

SEKRETAR VLADE

Edita Kalajdžić

Prilog: kao u tekstu

Na osnovu člana 19. stav (4) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), na prijedlog Federalnog ministarstva okoliša i turizma, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 344. hitnoj sjednici održanoj 17.07.2026. godine, donosi

ZAKLJUČAK

I

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine prima k znanju informaciju Federalnog ministarstva okoliša i turizma o uvozu neopasnog otpada RDF/SRF ključnog broja prema katalogu otpada: 19 12 10 – gorivo nastalo iz otpada iz EU u Bosnu i Hercegovinu/Federaciju BiH u kontekstu deklaracije o zaštiti zdravlja stanovnika Federacije BiH.

II

Zadužuje se Federalno ministarstvo okoliša i turizma da minimalno jednom godišnje izvjesti Vladu Federacije BiH o uvezenim količinama RDF/SRF ključnog broja prema katalogu otpada: 19 12 10 – gorivo nastalo iz otpada u Bosnu i Hercegovinu/Federaciju BiH.

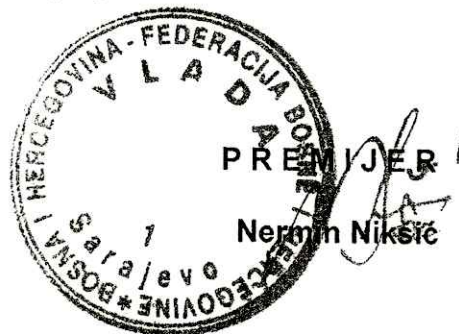
III

Ovaj zaključak sa informacijom dostaviti Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH.

IV.

Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja i biće objavljen u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj: 1074 /2026
17.07.2026. godine
Sarajevo

Na temelju članka 19. stavak (4) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), na prijedlog Federalnog ministarstva okoliša i turizma, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 344. žurnoj sjednici održanoj 17.07.2026. godine, donosi

ZAKLJUČAK

I

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine prima k znanju informaciju Federalnog ministarstva okoliša i turizma o uvozu neopasnog otpada RDF/SRF ključnog broja prema katalogu otpada: 19 12 10 – gorivo nastalo iz otpada iz EU u Bosnu i Hercegovinu/Federaciju BiH u kontekstu deklaracije o zaštiti zdravlja stanovnika Federacije BiH.

II

Zadužuje se Federalno ministarstvo okoliša i turizma da minimalno jednom godišnje izvijesti Vladu Federacije BiH o uvezenim količinama RDF/SRF ključnog broja prema katalogu otpada: 19 12 10 – gorivo nastalo iz otpada u Bosnu i Hercegovinu/Federaciju BiH.

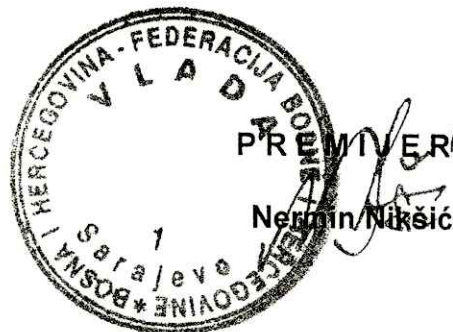
III

Ovaj zaključak sa informacijom dostaviti Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH.

IV.

Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja i biće objavljen u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj: 1074 /2026
17.07.2026. godine
Sarajevo

На основу члана 19. став (4) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), на приједлог Федералног министарства околиша и туризма, Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 344. хитној сједници одржаној 17.07.2026. године, доноси

ЗАКЉУЧАК

I

Влада Федерације Босне и Херцеговине прима к знању информацију Федералног министарства околиша и туризма о увозу неопасног отпада РДФ/СРФ кључног броја према каталогу отпада: 19 12 10 – гориво настало из отпада из ЕУ у Босну и Херцеговину/Федерацију БиХ у контексту декларације о заштити здравља становника Федерације БиХ.

II

Задужује се Федерално министарство околиша и туризма да минимално једном годишње изјести Владу Федерације БиХ о увезеним количинама РДФ/СРФ кључног броја према каталогу отпада: 19 12 10 – гориво настало из отпада у Босну и Херцеговину/Федерацију БиХ.

III

Овај закључак са информацијом доставити Представничком дому Парламента Федерације БиХ.

IV.

Овај закључак ступа на снагу даном доношења и биће објављен у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број: 1074 /2026
17.07.2026. године
Сарајево

Broj: 07-19-307/26
Sarajevo, 28.05.2026. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
Generalni sekretariat

Predmet: Informacija o uvozu neopasnog otpada RDF/SRF ključnog broja prema katalogu otpada: 19 12 10 – gorivo nastalo iz otpada iz EU i Bosnu i Hercegovinu/Federaciju BiH u kontekstu deklaracije o zaštiti zdravlja stanovnika Federacije BiH, dostavlja se

Uvoz goriva iz otpada (RDF/SRF) u Federaciju Bosne i Hercegovine predstavlja strogo kontrolisan i zakonom propisan postupak koji se provodi u skladu sa:

- Zakonom o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“, broj: 33/03, 72/09, 92/17 i 72/24);
- Zakon o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/98, 48/99 i 61/22);
- Odlukom o ratifikaciji Konvencije o kontroli prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovom odlaganju („Službeni glasnik BiH“, broj: 31/00)– Bazelska konvencija;
- Pravilnik o prekograničnom prometu otpada („Službene novine Federacije BiH“, broj: 7/11, 39/15, 25/19 i 19/21);
- Pravilnikom o kategorijama otpada sa listama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 9/05);
- Uredbom o informacionom sistemu upravljanja otpadom („Službene novine Federacije BiH“, broj: 97/18).
- Uredba (EZ) br. 1013/2006 Europskog Parlamenta i Vijeća od 14.06.2006. o pošiljkama otpada (SL L 190, 2006);
- Uredba (EU) 2024/1157 Europskog parlamenta i Vijeća od 11.04.2026. o pošiljkama otpada, izmjeni uredbi (EU) br. 1257/2013 i (EU) 2020/1056.

RDF/SRF je gorivo koje nastaje obradom otpada u specijaliziranim i akreditovanim postrojenjima- MBO (Mehaničko biološka postrojenja) u državama Evropske unije. Radi se o prethodno obrađenom neopasnom otpadu koji je klasifikovan pod ključnim brojem **19 12 10** – gorivo nastalo iz otpada (Klasifikacija se radi u skladu sa EU klasifikacijskom oznakom EWC, a Federacija BiH je preuzela i prenijela u svoje zakonodavstvo isti), te se koristi kao alternativno gorivo u industrijskim postrojenjima, prvenstveno u cementarama, postupkom energetske obrade, suspaljivanje (R1) iz navedenog je vidljivo da se ne radi o spaljivanju već suspaljivanju jasno definisanim postupkom.

Važno je naglasiti da RDF/SRF nije komunalni otpad koji se direktno prikuplja iz domaćinstava, već je to otpad koji je prošao proces selekcije, obrade, kontrole kvaliteta i hemijske analize, te ispunjava međunarodne standarde za korištenje kao gorivo.

Količina alternativnih goriva koje se mogu koristiti postupcima R1 (suspaljivanje) u cementarama određuje se na osnovu kombinovanih tehničkih, energetskih, ekoloških i regulatornih kriterija. S obzirom na to da se pepeo iz goriva ugrađuje u klinker, bitna je kompatibilnost u hemijskom smislu, gdje se mora strogo voditi računa o balansu ulaznih materijala (CaO , SiO_2 , Al_2O_3 , Fe_2O_3), mineralnom sastavu klinkera, te stabilnosti procesa.

Rotacione peći imaju tačno definisanu potrebnu toplotnu energiju, gdje se RDF/SRF uvodi da zamijeni fosilna goriva, ali da ne naruši stabilnost procesa. Ključni parametar alternativnog goriva je donja toplotna vrijednost goriva, kao važan kriterij pri odabiru alternativnog goriva. Korištenje otpada kao goriva i/ili sirovine definira korištenje otpadnih goriva koja imaju značajnu kalorijsku vrijednost, kao i otpadnih materijala bez značajne kalorijske vrijednosti, ali koji sadrže mineralne komponente koje se koriste kao sirovine te doprinose intermedijarnom proizvodu u obliku klinkera, kao i otpadnih materijala koji imaju i značajnu kalorijsku vrijednost i mineralne komponente. BAT (engl. Best Available Techniques) – najbolje raspoložive tehnike (NRT) – primjenjuju se u skladu sa Direktivom 2010/75/EU o industrijskim emisijama za proizvodnju cementa, vapna i magnezijevog oksida.

Količina RDF/SRF u cementari zavisi od tipa rotacione peći (sa ili bez predkalcinatora), sistema za doziranje goriva, mjesta doziranja (glavni gorionik i/ili kalcinator), vremena zadržavanja i temperature. Modernizacijom sistema za proizvodnju cementa dostižu se TSR (engl. Thermal Substitution Rate) vrijednosti veće od 80%.

Bitno je naglasiti da stupanjem na snagu CBAM regulative cementare su potaknute da povećaju stopu supstitucije alternativnih goriva kako bi povećali udio biogene komponente u ukupnoj potrošnji goriva, koja se smatra karbonski neutralnom, te na taj način smanjivanju CO_2 emisija, čime se održava konkurentnost Cementa na EU tržištu.

Maksimalna upotrebe RDF/SRF-a u industriji cementa se određuje prvenstveno na osnovu tehnoloških parametara i to prema standardima EU i BAT tehnikama.

Dozvoljena količina goriva iz otpada RSF/SRF, EWC: 19 12 10 u skladu sa Okolišnom dozvolom broj: UI05/2-02-19-5-275/21 MK od 18.03.2022. godine za Lukavac Cement d.o.o. Lukavac izdata od strane Federalnog ministarstva okoliša i turizma iznosi **90.000 tona**.

Okolišnom dozvolom za Tvornicu Cementa Kakanj d.d. Kakanj, broj: UPI05/2-02-19-5-144/21 MK od 06.12.2021. godine izdata od Federalnog ministarstva okoliša i turizma u iznosu od: **30.000 tona**.

U nastavku je dat pregled uvezenih količina u posljednje tri godine:

Tvornica Cementa Kakanj d.o.o. Kakanj:		
2023. godina	2024. godina	2025. godina
3.028 tona/god.	2.605 tona/god.	4.315 tona/god.
252,33 tona/mj. (prosjeak)	217,08 tona/mj. (prosjeak)	359,58 tona/mj. (prosjeak)

Lukavac Cement d.o.o. Lukavac		
2023. godina	2024. godina	2025. godina
46.702,77 tona/god.	55.227,10 tona/god.	59.601,00 tona/god.
3.891,89 tona/mj. (prosjeak)	4.602,25 tona/mj. (prosjeak)	4.966,75 tona/mj. (prosjeak)

Vezano za proceduru uvoza RDF/SRF, ista se odvija na način da nadležno ministarstvo države EU (Hrvatska, Slovenija, Austrija, Italija ili neka druga članica EU) podnosi zahtjev ovom ministarstvu kao nadležnoj instituciji u BiH u ime privrednog subjekta iz EU, te je ovo prvi korak i mehanizam gdje država iz EU identifikuje da taj subjekt posjeduje sve relevantne dozvole koje su vezane za otpad u EU, a tek nakon toga ovo ministarstvo pokreće proceduru i upravni postupak za izdavanje uvozne dozvole.

Svaka pošiljka goriva iz otpada (RDF/SRF) koja se uvozi u Bosnu i Hercegovinu/Federaciju BiH mora zadovoljavati normu: Čvrsta prerađena goriva - Specifikacija i klase (BAS EN 21640 ili druge kompatibilne norme), a hemijska analiza se radi za svaku Notifikaciju (dozvolu za prekogranični promet otpada) posebno i ista mora biti urađena od strane ovlaštene laboratorije iz EU. Pored navedenog, u cementarama u Federaciji BiH postoje laboratorije koje vrše analize kvaliteta, klase RDF/SRF u skladu sa internim procedurama, te ukoliko postoji odstupanje od klase RDF/SRF pokreće se postupak povrata istog u državu iz kojeg je pošiljka otpremljena.

Hemijskim analizama koje se rade u skladu sa standardom BAS EN 21640 određuju su sljedeći parametri na osnovu kojih se i određuje kvalitet i klasa RDF/SRF: kalorijska vrijednost, sadržaj hlora, sadržaj žive. Pored navedenog radi se analiza minimalno i sljedećih parametara: Kadmij (Cd), Hrom (Cr), Kobalt (Co), Bakar (Cu), Olovo (Pb), Mangan (Mn), Nikal (Ni), Talij (Tl) i Kalaj (Sn). Dakle rade se analize teških metala, te hlora, sumpora, PCB, PAH jedinjenja i PCDD/F.

U 2024. i 2025. godini izvršen je povratak 5 pošiljki otpada iz Lukavac Cementa d.d. Lukavac koji nije zadovoljavao standarde cementare i ako je isti bio u skladu sa međunarodnim standardom BAS EN 21640.

Dodatno Federalno ministarstvo okoliša i turizma uzima finansijske garancije (polica osigranja ili bankovna garancija) za svaku planiranu pošiljku za pokriće troškove svih planiranih količina otpada ukoliko se isti ne može tretirati kako je predviđeno i definisano dozvolama ovog ministarstva.

Strogo se vodi računa o maksimalno odobrenim količinama (FMOIT izdaje dozvole na period od 1.1.do 31.12. kako bi se jednostavnije pratile količine uvoza, a koje su limitirane maksimalnim količinama iz okolišnih dozvola).

Pored prethodno pomenutog, dodatne obaveze kojih se moraju pridržavati uvoznik i izvoznik u Federaciji BiH:

- Dužni je najaviti svaku pošiljku otpada tri dana prije otpremanja Federalnom ministarstvu okoliša i turizma kao i Carinskoj upravi na graničnom prijelazu preko kojeg će se obaviti izvoz otpada.
- Dužni da u roku od 180 dana od dana zadnje isporuke dostavi potvrdu ovom ministarstvu da je otpad zbrinut na okolinski prihvatljiv način od strane obrađivača/uvoznika otpada (dostaviti na CD-u sve najave, potvrde o isporukama i tretmanu na adresu: Hamdije Čemerlića 2., 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina).
- Uvoznik dužan je uredno voditi evidenciju o uvezenim i skladištenim, tretiranim količinama otpada, te da izvrši registraciju u skladu sa Uredbom o informacionom sistemu upravljanja otpadom („Službene novine Federacije BiH“, broj: 97/18).

Dakle, u Federaciju BiH se može uvoziti isključivo iz EU neopasni otpada ključnog broja prema katalogu otpada 19 12 10, RDF/SRF, a uvoznici mogu biti isključivo privredni subjekti koji posjeduju dozvole za supaljivanje alternativnih goriva u ovom slučaju Lukavac Cement d.o.o. Lukavac i Tvornica Cementa Kakanj d.o.o. Kakanj. Iz prethodno navedenog proizilazi da nije moguće uvesti RDF/SRF na bilo koji dio Bosne i Hercegovina (RS, Kanton, općinu) radi privremenog skladištenja pa potom voziti u neku od cementara, već se isključivo unaprijed odobrenom rutom može voziti direktno iz EU u jednu od cementara.

Kontrolu RDF/SRF goriva prilikom uvoza vrše nadležne granične i carinske inspekcije. Dozvola za prekogranični promet se dostavlja Federalnoj upravi za inspekcijske poslove, te Upravi za indirektno oporezivanje koje u skladu sa svojim nadležnostima vrše nadzor nad uvozom neopasnog otpada.

Svaku isporuku (svaki kamion) prati tzv. „Movement Document“ (Prateći dokument) u kojem su upisani svi relevantni podaci o pošiljci: serijski broj, podaci o pošiljatelju i primatelju, količina, datum pošiljke, podaci o prevozniku i prevoznom sredstvu, podaci o proizvođaču SRF-a, opis i sastav proizvoda, fizikalna svojstva proizvoda, identifikacija – nomenklatura prema Bazelskoj Konvenciji, postupak zbrinjavanja, izjava izvoznika, izjava uvoznika o prijemu pošiljke, sa datumom, količinom, predviđenim datumom i načinom upotrebe proizvoda). Prijem SRF-a u HM Cementu (Tvornica cementa) se vrši automatski u namjenski izgrađeno savremeno skladište iz koje se poslije vrši automatsko doziranje SRF-a direktno na gorionik rotacione peći.

U Tvornici Cementa Kakanj d.o.o. Kakanj u posljednje tri godine je provedeno 24 (dvadesetčetiri) inspekcijska nadzora i svi nalazi vezano za upotrebu RDF/SRF-a i emisije u zrak su bili uredni. U Lukavac Cementu d.o.o. Lukavac u posljednje tri godine je bilo 20 inspekcijskih nadzora. Svi inspekcijski nadzori, u pravilu, provode se bez prethodne najave.

Prema Zakonu o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21) i Uredbom kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolišnu dozvolu („Službene novine Federacije BiH“, broj 51/21 i 74/22) definirane su ključne zakonske obaveze za operatora postrojenja i to: posjedovanje okolišne dozvole, poštivanje graničnih vrijednosti emisija, pridržavanje propisanog načina rada postrojenja, monitoring i izvještavanje.

Način, postupak, učestalost i metodologija mjerenja emisija zagađujućih materija, izbor mjerne opreme, izvođenje mjerenja kao i obrada mjernih rezultata provodi se u skladu sa Pravilnikom o monitoringu zagađujućih materija u zrak ("Službene novine Federacije BiH", broj 09/14). U skladu s ovim Pravilnikom i standardom BAS EN 14181:2016-Emisija iz stacionarnih izvora, osiguranje kvaliteta rada automatskih mjernih sistema, vrši se redovno umjeravanje automatskog mjernog sistema u skladu sa QAL-2 najmanje jednom u tri godine od strane akreditovane institucije, te se jednom godišnje provodi procedura AST.

Ograničenje emisija u zrak iz postrojenja definisano je Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u zrak ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/05) u slučaju korištenja uglja kao energenta za proizvodnju klinkera.

U slučaju suspaljivanja alternativnog goriva, obaveze operatora su regulirane Pravilnikom o uslovima za rad postrojenja za spaljivanje otpada ("Službene novine Federacije BiH" broj 12/05 i 102/12), prilog 11, točka 11.1 Posebne odredbe za cementne peći u kojima se vrši suspaljivanje otpada i direktivom 2010/75/EU o industrijskim emisijama (IPCC - integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) i uključuju obavezu periodičnog monitoringa teških metala, te dioksina i furana na ispustu rotacione peći od strane ovlaštene institucije, akreditirane u skladu sa BAS EN ISO 17025:2018.

Ovim pravilnikom zahtijevana je i obaveza instaliranja automatskog mjernog sistema (AMS) na glavnom dimnjaku rotacione peći za kontinuirano praćenje emisija na ovom ispustu.

Lukavac Cement d.o.o. vrši izbor ispitne laboratorije za provjeru emisija, koju je akreditirao Institut za akreditaciju BiH i službeno objavio (izvor: https://www.bata.gov.ba/Akreditirana_tijela/Spisak-akreditiranih-tijela.pdf), a koja se nalazi u registru ispitnih laboratorija koju zakonski i operativno vodi Federalno ministarstvo okoliša i turizma.

Broj akreditovanih laboratorija prema zahtjevima standarda BAS EN ISO/IEC 17025 za oblast "Zrak - emisije iz stacionarnih izvora" svodi se na listu od nekoliko subjekata i to: (izvor: <https://mkipgo.ks.gov.ba/registar-laboratorija-sagorjevanje>):

- Zagrebinspekt d.o.o. Mostar - Ispitni laboratorij
- TOM d.o.o. Lukavac - Institut za kvalitet, standardizaciju i ekologiju
- KJKP „Toplane“ Sarajevo d.o.o. - Služba Laboratorija - odjel mjerenja polutanata
- Inspect «RGH» d.o.o. Sarajevo - Ispitni laboratorij Kakanj
- Elkomont d.o.o. Ispitni laboratorij
- Ceteor d.o.o. Sarajevo
- "INPROZ" Institut za zaštitu i projektovanje d.o.o. Tuzla - Ispitna laboratorija "INPROZ"

Mjerenje emisija iz dimnjaka industrijskog postrojenja vrši ovlaštena institucija TOM d.o.o. Lukavac, akreditovana u skladu sa BAS EN ISO/IEC 17025:2018, a prema planu monitoringa navedenom u važećoj Okolinskoj dozvoli broj UPI05/2-02-19-5-275/21 kako slijedi:

- Parametri: prašina, NO_x, SO₂, CO, TOC, HCl i HF 1x godišnje;
- Parametri Hg, Cd i Tl, As, Co, Sb, V, Cu, Cr, Mn, Ni i Pb zajedno, zatim PCDD/PCDF (dioksini i furani) zajedno sa vlagom, apsolutnim pritiskom dimnih

plinova, brzinom, temperaturom i volumnim sadržajem CO₂ i O₂ mjere 2x godišnje.

Jednom godišnje se također vrše i mjerenja kvaliteta zraka, buke, kao i pojedinačna mjerenja na svim otprašivačima

Pored pojedinačnih mjerenja emisije koje izvode ispitne laboratorije, Lukavac Cement d.o.o. vrši i kontinuirano mjerenje emisije na dimnjaku rotacione peći.

Na osnovu člana 22. i 23. Pravilnika o monitoringu emisije zagađujućih materija u zrak ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/14) vrši se nadzor nad redovnim održavanjem, provjerom i kontrolom stabilnosti te ocjena usklađenosti automatskog mjernog sistema (AMS) od strane inspekcijskog tijela. Ocjenjivanje usklađenosti sistema vrši se u skladu sa standardom BAS EN ISO/IEC 17020 i BAS EN 14181.

Kod ishodovanja okolišne dozvole, odnosno obnove postojeće dozvole, praksa Lukavac Cementa je dodatno angažovanje i inostranih ispitnih laboratorija, iako isto nije zakonska obaveza operatora.

U postupku pripreme dokumentacije za obnovu okolišne dozvole u ranijem periodu, angažovana je firma RACI d.o.o. iz Republike Slovenije, koja je izvršila dodatna mjerenja i ispitivanja prema standardu EN 14181. Predmetne aktivnosti obuhvataju provođenje testova funkcionalnosti, kao i QAL2 mjerenja u skladu sa navedenim standardom za osiguranje kvaliteta automatskih mjernih sistema. Rezultati ovih mjerenja koristit će se za verifikaciju ispravnosti i pouzdanosti mjernog sistema, te kao sastavni dio tehničke dokumentacije, koja se prilaze uz zahtjev za izdavanje okolišne dozvole. Pored dodatnih mjerenja, sva potrebna, a gore navedena mjerenja izvodit će firma TQM d.o.o, Lukavac.

Mjerenje emisija iz rotacione peći se vrši dvojako:

a) Kontinuirani monitoring (7/24 i 365 dana u godini) vlastitom opremom AMS – Automatski Monitoring Sistem, koji podliježe redovnom održavanju i servisima od strane proizvođača iz Njemačke, kao i redovnoj kontroli, umjeravanju i inspekciji od strane laboratorije koja je ovlaštena od strane Federalnog ministarstva okoliša i turizma i akreditovana od strane nacionalnog akreditacionog tijela (BATA). Redovno se provodi kontrola AMS-a prema QAL2 i AST procedurama (BAS EN 14181), te Test funkcionalnosti i Inspekcija sistema (BAS EN ISO 17020);

b) Redovni periodični monitoring svih parametara i emisija u zrak od strane ovlaštene i akreditovane laboratorije (jednom godišnje, osim za teške metale i PCDD/F koji se rade dva puta godišnje). Ovdje je bitno napomenuti da se prema zakonskim zahtjevima i normama EU mjerenje teških metala, te dioksina i furana radi jednom u dvije godine. Zakonodavstvo Federacije BiH još nije prilagođeno zahtjevima EU, pa je ostala potpuno nepotrebna obaveza da se ovi parametri mjere dva puta godišnje umjesto jednom u dvije godine.

Upotrebom alternativnih goriva samo kod privrednog subjekta Lukavac Cement d.o.o. Lukavac, značajno je smanjeno korištenje fosilnih goriva koje su uvozili u BiH. Od nekadašnjih 75.000 tona godišnje, potrošnja uglja je smanjena na oko 25.000 tona, čime su smanjene emisije CO₂ iz fosilnih goriva za oko 150.000 tona na godišnjem nivou.

Na kraju treba istaći da je ovo ministarstvo u završnoj fazi izrade Federalnog plana upravljanja otpadom za period 2026.-2030. godina kojim će se definisati potencijalne lokacije za proizvodnju RDF/SRF-a u Bosni i Hercegovini/Federaciji BiH. Pored navedenog Federalno ministarstvo okoliša i turizma je u postupku i donošenja novog Zakona o upravljanju otpadom kojim će se tretirati između ostalog i gorivo iz otpada (RDF/SRF), a iz kojeg će biti obaveza i izrada provedbenih propisa, tj. novog Pravilnika o prekograničnom prometu otpada, a sve navedeno će se raditi uz provođenje javne rasprave gdje će svi subjekti i javnost moći dati svoje prijedloge i sugestije, te će navedenim propisima dodatno biti uređena oblast prekograničnog prometa otpada koja obuhvata i RDF/SRF.

Dostaviti:

- Naslovu
- Arhiva